

Ósannindi oman á ósannindi III

Pástandurin hjá Paula Ellefsen, Johs. Martin Olsen og øðrum sambandsmonnum um, at Føroya Javnaðarflokkur virkar

fyri einum kommunistiskum samfelagi er líka so falskur sum øll hin agitaðiónin hjá sambandinum. Og hesin pástandur skal

líka so lítið sum allir hinir standa óátalaðir. Fyrst skulu vit vísa á, at tað eru fleiri sleg av sosialismu eins og tað eru

fleiri sleg av liberalismu. Av hesum fylgir, at tað er líka so óráttvíst at skulseta Paula Ellefsen fyri at føra sama politikk sum Idi Amin, Pinochet og aðrir liberalistar sum at leggja javnaðarflokkin undir at vilja innføra kommunismu í Føroyum.

Tað finnst jú sum nevnt fleiri sleg av socialismu sum sinamilum eru sera ólíkar, hóast tær hava, ella upprunaliga høvdu, eitt felags grundsjónarmið: hetta, at privati ognarrætturin til framleiðsluna skal gerast felags.

lønarárbeidarum vóru út av lagi ring. Hvørt skúlabarn kennir í dag søgnar um 12—18 tímars arbeiðsdag, barnaarbeiði, slumbýlingarnar, drekkarið, og tað politisku undirkúgan, ið eyðkendi gerandisdagin hjá vestureuropeiska arbeiðaranum tá á døgum.

Undir hesum umstøðum vóru tað nóg, sum funnu út at tí himmalrópandi óráttvísingundir kapitalismuni — eisini liberalistar. (Tá var ikki sum í dag, at liberalistar dølskt góðtaka alt — bara tað ikki smakkar av socialismu).

Og tað vóru nógvir menn, ið vísu á gongdar leiðir burtur úr elendigheitini — her varð grundin lögð til arbeiðararösluna. Henda arbeiðararöslan var frá fyrsta degi bytt upp í eina revolutionera og eina reformistiska grein, og skjótt skráðnaði av álvara millum hesar báðar greinar.

Ósemjan stóð um, hvørjar framgangsmátar ein skuldi nýta til tess at frígera arbeiðarastættina. Skuldi ein virka innan fyri samfelagsins lögligu rammur ella skuldi ein kollvelting til?

Tann revolutioneri parturin, sum seinni verður til tað, vit vanligu nevna kommunistar, metti ikki, at arbeiðaranna stóða kundi bótast uttan so, at alt samfelagið var umbroytt. Henda rösla hevur, sum flest øll vita, sjálvandi havt tak á fjøldini, har harðræði og diktatur hava havt og hava ræðið. Har er jú eingin vón um friðarligar loysnir.

Tann reformistiski parturin, tann sum Føroya Javnaðarflokkur hoyrir til, byggir á eina fasta trúgv uppá, at sosi-

alir og fakligir spurningar kunnu loysast innan fyri galdandi samfelagsrammurnar.

Bakgrundin fyri hesari röslu vóru tey stóru framstíg, sum hendu við demokratiinum í Vestur- og Norðureuropa í 19. og 20. öld.

Tað, at arbeiðarafjølðin vann sær atkvøðurætt á javnt við aðrar stættir, og tað, at fjølðin fekk rætt til fritt at stovna fakfeløg, gjørdi, at tann sosialdemokratiska hugsjónin vann frama millum serliga ta norðurlendsku arbeiðarafjølðina.

Tað vóru hesar sosialdemokratisku röslur, ið skaptu tey norðurlendsku og vestureuropeisku vælferðarsamfeløgini. Ikki sosialistisk samfeløg, væl at merkja, men samfeløg, har kapitalisman er tamd og har tey mest óráttvísu víðurskipti eru burturbeynd.

Munurin millum kommunismu og sosialt demokrati er sostatt stórur — ja, so stórur, at kommunistar til tíðir hava mett javnaðarflokkarnar sum størri figgindar enn teir borgarligu ella fascistisku flokkarnar. Hetta hava vit nógv prógv um, til dømis stóð Stalins til týsku sosialdemokratarnar í 30-árunum.

Ein kann eisini siga, at kommunistar hava grundir til at taka eina slíka stóðu, tí ongastaðir hava kommunistar so smáar møguleikar, sum í teimum londum, har javnaðarmenn seta sín dám á samfelagsgongdina.

Og ongastaðir hava teir so góðar møguleikar, sum har harðræðir liberalistar av slagnum Pauli Ellefsen og Co. hava ræðið.

Lærari á bygd

Til Hera Tróndheim, Argjum

Tá eg á fundi í Argjaskúla 20/11 -78 millum annað segði, at onki bleiv gjørt fyri ungdomin á Argjum, tók tú orðið. Tú byrjaði við tí stóra góða høli, vit vóru stødd í. Tað kundi ungdomurinn eisini vera glaður fyri, segði tú. Tað kann ikki vera tær ókunn-

ugt, ið situr sum formaður í skúlanevndini, at ungdomurin fekk noktað sama høli, tá spurt var um tað!

Tú nýtti eisini høvið at takka bygdaráðsformanninum fyri tann stuðul, hann gav til ungdomsars-

beiðið. Kanst tú ikki siga okkum bygdarfólki, hvat tað er fyri stuðul, og hvat hann verður nýttur til?

Tökk. Eg fekk ikki høvi til at taka orðið aftur, tí nýti eg henda hátt.

S. á Argjabaða

Gagn og trivnaður arbeiðaranna

So langt aftur, vit kenna søgu mannaættarinnar, hevur fjølðin av fólkinum livað ófræls, kúgað, í neyð og fátaekradømi.

Tey fáu, ið hoyrt hava til teir ráðandi stættirnar, hava grundað styrki sína á, at tey hava havt tamarhald á og eftirlit við framleiðslutólunum.

Við framleiðslutól verður her eisini sipað til, tá ognarrætturin til lendið hevði somu samfelagsligu ávirkan, sum nevndu tól høvdu seinni og enn hava.

Spakuliga er síðan framkominn ein toluliga sterk arbeiðararösla víða um í heiminum. Henda rösla hevur so við og við máað burtur teir allarverstu ójavnir í samfeløgnum uttan um okkum, eins og her á landi.

Tað er einki yvir at dylja, at vit føroyingar vóru millum teir síðstu at vinna fram á hesum øki, eins og afturhaldskreftirnar enn eru sterkari her enn aðrastaðni. Og av hesum eru vit á nógvum okkum aftari enn grannar okkara.

Men um ikki javnaðarflokkar vóru settir á stovn í hesum somu mest framkomnu londum, so var stóðan ikki so fræg, sum hon er í dag. Í øllum teim londum, har javnaðarflokkurin hevur staðið sterkur, har hevur hann stríðst fyri, at verkamaðurin skal fáa mannsmøgulig kor í samfelagnum.

Javnaðarflokkurin hevur verið førur fyri at

forða fyri einum alt ov høgravendum stýri í hesum londum, eins og kommunisman ongan gróðrarbotn hevur átt í hesum somu samfeløgum.

Hesir flokkar hava megnað at skipað so fyri, at øll fólk hava havt frælsi til at hittast og at bera hugsan sína fram í skrift og talu eftir førum, uttan at kenna seg hött ella trúá á nakran hátt.

Javnaðarflokksins aðalmál hevur altið verið gagn og trivnaður arbeiðaranna. Bestu prógvini um hetta her á landi munnu vera fólkapensjónin og dagpeningaskipanin.

Tí er javnaðarflokkurin tann flokkur, har ið arbeiðarin og fiskimaðurin eiga at kenna seg heima.

Javnaðarflokkurin heldur, at arbeiðarin og fiskimaðurin eiga rætt til at vera umboðaðir í leiðsluni av virkjun og vinnufeløgum.

Hann eigur rætt til møguleikar at eiga framleiðslutólini heilt ella partvís sjálvur. Og fylgjan av hesum verður, at arbeiðarin fær ávirkan á framleiðsluna eins og eitt rættvisari býti av teimum virðum, ið skapt verða.

Til at fremja hetta, skal tað almenna stuðla eftir tøvi. Tørvurin er vanligur størstur á teimum smáum og óhøgglugu plássunum, so her má stuðulin sjálvandi vera størstur, til tess at fáa fólk at stóðast og trivast í heimbygðum sínum.

Stuðulin kann gevast á tann hátt, at tað almenna setur pening í arbeiðsskapandi virkir á nevndu plássum, ella so leiðis at samferðsluviðurskiptini verða gjørd so góð, at tað verður gjørligt hjá fólki at búgva í heimbygð síni, koma heim hvørt kvøld, og fara til arbeiðis morgunin eftir, sjálvt um virkið er í grannabygdini.

Javnaðarflokkurin leggur eisini dent á at skapa nýggjar vinnugreinar, so at vinnulivið gerst so fjølbroytt sum gjørligt. Flokkurin hevur altið gingið á odda á øllum vinnulivisøkjum, men ikki minni hevur hann verið slóðbrótari í almannamálum.

Javnaðarflokkurin einsamallur eigur heiðurin fyri, at fólk í Føroyum kunnu ganga aldurdóminum trygg á mæti, sannførd um, at tey á ongan hátt vera til byrðu fyri nakran, um evnini fara at svikja.

Flokkur okkara hevur við sínum umboðum á tingi og í landsstýri havt so stóra ávirkan á samfelagið og skapt so stóran framburð fyri einstaklingin sum eingin annar flokkur í Føroyum.

oyingar annars, vilja tit oyggj og landi tykkara væl, gerið tá tykkum sjálvum tann beina, fjølment at fylkjast um javnaðarflokkin tann 7. november og setið kross við lista C!

Andreas Petur Jacobsen
Nes-Vági

Hvørjir eru høvuðsmunirnir á sosialdemokratii og kommunismu?

Tá talað verður um socialismu verður skilt imillum tvær høvuðsröslur, ið eru so ólíkar sum dagur og nátt:

1. kommunismu
2. demokratiska socialismu ella sosialdemokrati.

Til tess at skilja munin millum hesar báðar röslur, er neyðugt at lita eitt sindur aftur um bak og heilt stutt taka upp nakrar høvuðslínur í søgu europeisku arbeiðararöslunnar.

Beinleiðis bakgrundin fyri allari socialismu er iðnaðarkollveltingin í Europa í 18. og 19. öld. Hetta skeið var eyðkent av óvurstórum samfelagsbroytingum.

Ein fylgjan av hesum broytingum var, at milliónir av ognarleysum menniskjum noyddust at flyta av bygd og til býirnar, har tey royndu at livbjarga sær sum lønararbeiðarar undir teirri ungu kapitalismuni.

Viðurskiptini hjá hesum

Áheitan til øll javnaðarfólk í Suðurstreymoy

Suðurstreymoyar Javnaðarfelag heitir á øll javnaðarfólk í Suðurstreymoy um ikki at sita heima valdagin, men fara á val týsdagin 7. nov. og seta ein sterkan javnaðarflokk á ting.

Tey, ið ynskja bil til valstaðið, kunnu ringja 14751, 11820 ella 14720.

Suðurstreymoyar
Javnaðarfelag